

Bydgoszcz, 27 września 2023 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.7.3.2023.SSz.MW

**S. Magdalena Wioletta Bella
Przełożona Domu Zakonnego
Zgromadzenia Sióstr Albertynek
Posługujących Ubogim**

Szanowna Siostrze Dyrektor,

Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, przekazuje niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 18.05, 02 i 07.06.2023 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę kompleksową w Ogrzewalni, zwanej dalej jednostką bądź jednostką kontrolowaną. Zakres ww. kontroli obejmował zbadanie wszystkich sfer organizacji i funkcjonowania jednostki kontrolowanej, które związane są z realizacją zadań ustawowych.

Celem kontroli było ustalenie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, który w dniu 24 lipca 2023 r. został podpisany przez Siostrę Magdalenę Wiolettę Bella, do którego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Zgromadzenie działa w oparciu o Statut Centrum Pomocy im. Św. Brata Alberta z dnia 31 maja 2021 r., zgodnie z którym ww. Centrum zajmuje się prowadzeniem następujących rodzajów działalności:

- dożywanie osób potrzebujących;
- prowadzenie mieszkań readaptacji społeczno-zawodowej, jako pomoc osobom, które chcą wyjść z uzależnień i kryzysu bezdomności;
- prowadzenie ogrzewalni, w okresie od 1 października do 30 kwietnia każdego roku.

Zespół kontrolny ustalił, że Ogrzewalnia funkcjonuje w oparciu o Regulamin Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych. Dokument określa zakres usług świadczonych przez jednostkę. Są tam zawarte obowiązki osób korzystających z ogrzewalni, dotyczące

m.in. przestrzegania ciszy nocnej w godz. od 22.00 do 6.00, utrzymania porządku i czystości pomieszczeń i wokół budynku, dbania o higienę osobistą, przestrzegania całkowitego zakazu wnoszenia i spożywania alkoholu oraz używania innych środków odurzających na terenie ogrzewalni, przestrzegania zakazu palenia poza miejscami do tego wyznaczonymi, dbania o sprzęty znajdujące się w pomieszczeniach, przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i przeciwpożarowych. Ponadto zawarte są tam zasady współżycia społecznego dotyczące m.in. unikania konfliktów oraz stosowania się do poleceń opiekuna.

Ponadto, zgodnie z §10 Regulaminu, do ogrzewalni mogą zostać wpuszczone osoby w stanie wskazującym na spożycie alkoholu do 0,3 % alkoholu w wydychanym powietrzu, pod warunkiem zachowania się w sposób odpowiedni. O ostatecznym przyjęciu do ogrzewalni decyduje opiekun, po konsultacji z Przełożoną Domu. Osoby korzystające z ogrzewalni mają również prawo do składania skarg i wniosków do opiekunów oraz Przełożonej Domu.

Dalsza analiza dokumentacji wykazała, że Zgromadzenie Sióstr Albertynek ma zawarte umowy z Miastem Bydgoszcz na realizację zadania zapewnienia schronienia w formie ogrzewalni. Zgodnie z umową z dnia 15 grudnia 2021 r. zadanie zostało zlecone do realizacji od 01.01.2022 r. do 30.04.2022 r. i od 01.10.2022 r. do 31.12.2022 r. Kolejna umowa, zawarta w dniu 16 grudnia 2022 r. dotyczyła realizacji zadania od 01.01.2023 r. do 30.04.2023 r. i od 01.10.2023 r. do 31.12.2023 r. Zgodnie z ww. umowami Ogrzewalnia ma świadczyć usługi cyt. *„dla 25 osób bezdomnych potrzebujących krótkotrwałego schronienia i ochrony przed mrozem”*.

Standardy usług świadczonych w ogrzewalni zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. z 2018 r., poz. 896), zwanego dalej rozporządzeniem.

Zespół kontrolny ustalił, że ogrzewalnia jest przygotowana do świadczenia usług w okresie od 1 października do 30 kwietnia, przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 18⁰⁰ do 8⁰⁰. Z uwagi na fakt, iż na terenie miasta Bydgoszczy funkcjonuje noclegownia, nie zachodzi potrzeba świadczenia całodobowych usług w tym zakresie. Ponadto jednostka zapewnia możliwość ogrzania się w pomieszczeniu, którego temperatura nie jest niższa niż 18°C.

W trakcie czynności kontrolnych zespół kontrolny ustalił również, że Ogrzewalnia dysponuje pomieszczeniem kuchennym, w którym istnieje możliwość zapewnienia gorącego

napoju. Ponadto, w ogrzewalni znajduje się magazyn, w którym istnieje możliwość wymiany odzieży. Ww. pomieszczenie dodatkowo wyposażone jest w 2 pralki.

Zespół inspektorów dokonał również analizy grafików dyżurów opiekunów sprawujących opiekę nad osobami bezdomnymi w ogrzewalni w okresie od października 2022 r. do kwietnia 2023 r. Analiza grafików wykazała, iż opiekę nad osobami przebywającymi w ogrzewalni sprawuje 2 opiekunów w systemie dwuzmianowym.

W wyniku oględzin pomieszczeń ustalono, że ogrzewalnia przewidziana jest dla 30 osób, nie przekracza zatem normy „liczba miejsc nie większa niż 50”.

W kwestii dotyczącej standardu obiektu przepis rozporządzenia wskazuje, że liczba miejsc siedzących w pomieszczeniu pobytowym wynosi nie więcej niż 25 osób w 1 pomieszczeniu. Ponadto przepis wskazuje, że powierzchnia przypadająca na osobę w pomieszczeniu pobytowym wynosi nie mniej niż 2 m² na osobę.

Zespół kontrolny ustalił na podstawie udostępnionego planu pomieszczeń, że powierzchnia pomieszczenia pobytowego (wg planu jest to stołówka) wynosi 89,84 m², co oznacza, że w ww. pomieszczeniu mogą jednocześnie przebywać 44 osoby. Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia oraz wskazane w standardzie obiektu wymogi, w ocenie inspektorów pomieszczenie powinno być podzielone na 2 mniejsze sale pobytowe.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że z dokumentacji przekazanej przez Siostrę Przełożoną, tj. list obecności wynika, że w ogrzewalni w okresie jesienno-zimowym ilość osób przebywających przekraczała liczbę 44.

Ponadto ustalono, że pomieszczenie jest wyposażone w odpowiednią ilość krzeseł o łatwo zmywalnej powierzchni. Ogrzewalnia posiada również wystarczającą ilość sanitariatów w stosunku do liczby miejsc w jednostce. Oględziny pomieszczeń sanitarnych wykazały, że jednostka dysponuje 1 toaletą damską wyposażoną w miskę ustępową i umywalkę, 1 toaletę męską wyposażoną w miskę ustępową, pisuar oraz umywalkę. Ponadto jednostka posiada pomieszczenie sanitarne dla osoby niepełnosprawnej, wyposażone w miskę ustępową, umywalkę i prysznic. Ww. sanitariaty zapewniają stały dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody. Należy zaznaczyć, że ogrzewalnia dysponuje odrębnym miejscem medycznym gwarantującym możliwość przeprowadzenia zabiegów higienicznych. Ogrzewalnia posiada także pomieszczenie do prac biurowych oraz indywidualnych rozmów, które znajduje się w czytelnicy.

Art. 48a ust.4a ustawy o pomocy społecznej stanowi, że w zakresie usług świadczonych w ogrzewalni zatrudnia się osoby, które posiadają co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że opiekę nad klientami ogrzewalni sprawują

osoby posiadające certyfikaty ukończeniu kursu pierwszej pomocy. Zatem wymóg określony w cyt. wyżej przepisie jest spełniony.

Dodatkowo ustalono, że Zgromadzenie prowadzi w ramach działalności Centrum Pomocy im. Św. Brata Alberta mieszkania readaptacji społeczno-zawodowej, nazywane przez Siostrę Przełożoną Ośrodkiem readaptacji. Ośrodek przeznaczony jest dla 10 osób. Ww. mieszkania są miejscem czasowego przebywania osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialno-bytowej oraz miejscem terapii uzależnień. Ośrodek readaptacji prowadzony jest przez Zgromadzenie od 2018 r. Osoby przyjmowane są do ośrodka na podstawie indywidualnego rozeznania siostry przełożonej oraz zespołu terapeutycznego.

Ponadto w trakcie czynności kontrolnych ustalono, że osoby przyjmowane do Ośrodka readaptacji zobowiązane są m.in. do aktywnego podjęcia terapii uzależnień, wzajemnego wspierania się w walce z uzależnieniem, całkowitej abstynencji od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, podjęcia pracy w formie wolontariatu na terenie ośrodka według ustalonego grafiku, wpisywania się na listę każdorazowego wyjścia i powrotu.

Z informacji uzyskanych od Siostry Przełożonej wynika, że każda osoba przyjmowana do Ośrodka zobowiązana jest do podpisania „kontraktu” (indywidualna karta informacji), który wypełniany jest przy przyjęciu i w czasie przebywania w mieszkaniu readaptacji społeczno-zawodowej. W kontrakcie uwzględnione zostały informacje dotyczące m.in. chorób, przyjmowanych leków, dochodu, wykształcenia, karalności. Dodatkowo, w kontrakcie ustalany jest plan działania związane z aktywizacją.

Zespół kontrolny ustalił również, że pobyt w Ośrodku jest bezpłatny. Długość pobytu mieszkańców w Ośrodku jest zależny od postępu w procesie readaptacji i trwa średnio od 2 do 3 lat.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że Ośrodek nie jest formą pomocy prowadzoną na podstawie art. 53 ustawy o pomocy społecznej.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, ocenia kontrolowany wycinek działalności **pozytywnie z uchybieniami**¹.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy, przekazując powyższe uwagi i wnioski Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (zarządzenie nr 371/2017).

Przez uchybienie, należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość, należy przez to rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

1. Dostosować pomieszczenie pobytowe do normy określonej w cyt. wyżej rozporządzeniu wskazującej, że liczba miejsc siedzących wynosi w nim nie więcej niż dla 25 osób.

Termin realizacji: **bez zbędnej zwłoki**

W wyżej wymienionych kwestiach funkcjonowanie ośrodka wymaga podjęcia stosownych działań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka wykonywać będzie zadania ustawowe, w zakresie objętym tematyką kontroli, w sposób prawidłowy.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

1. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
4. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 2 kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.
6. Organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma,

o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Z poważaniem

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramlau

Wicewojewoda

Otrzymują:

1. Adresat
ul. Koronowska 14
85-905 Bydgoszcz
2. a/a.